

نظامی گنجوی

مخزن الاسرار

برگردان منظوم ترکی از:
سید ابوالفضل حسینی

مقدمه و تدوین:

دکتر ح. م. صدیق

انتشارات قلم صدیق

۱۴۰۱

نظامی گنجوی

مخزن الاسرار

برگردان منظوم ترکی از: سید ابوالفضل حسینی

مقدمه و تصحیح: دکتر حسین محمدزاده صدیق

محل نشر: تهران/ سال نشر: ۱۴۰۰/ شمارگان: ۲۰۰۰/ نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۳۲۰-۴-۴

قیمت: ۱۲۰ هزار تومان

انتشارات قلم صدیق

نشانی: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان وصال شیرازی، پلاک ۱۷

تلفن: ۶۶۹۶۰۱۹۷

سرشناسه	: نظامی، الیاس بن یوسف، ۹۵۳۰ - ۹۶۱۴ ق. Nizami Ganjavi
عنوان قراردادی	: مخزن الاسرار. ترکی
عنوان و نام پدیدآور	: مخزن الاسرار/ نظامی گنجوی؛ برگردان منظوم ترکی از سید ابوالفضل حسینی؛ مقدمه و تدوین ح. م. صدیق
مشخصات نشر	: تهران: قلم صدیق، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.
شابک	: 4-4-978-622-94320-978
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ترکی.
یادداشت	: و الزامه.
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۶ق. -- ترجمه شده به ترکی Persian poetry -- 12th century Translations into Turkish شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴ -- ترجمه شده از فارسی Turkish poetry -- Iran -- 20th century -- Translations from Persian
شناسه افزوده	: حسینی، سید ابوالفضل، ۱۳۰۰-۱۳۶۶، مترجم
شناسه افزوده	: محمدزاده صدیق، حسین، ۱۳۲۴ -، مقدمه نویسنده، مصحح
رده بندی کنگره	: PIR5۱۳۱
رده بندی دیویی	: ۲۳/۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۲۶۵۷۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

فهرست

۵	مقدمه
۱۸	جدول آسان خوانی متون ترکی
۱۹	متن ترجمه‌ی مخزن الاسرار
۲۵	آلله تعالایا مناجات
۲۸	حق تعالایا مناجات
۲۹	حضرت پیغمبرین نعتی
۳۱	پیغمبرین معراجی
۳۳	ایکینچی نعت
۳۵	اوچونجو تعریف
۳۸	دۆردونجو نعت
۴۰	بشینچی تعریف
۴۳	ملک فخرالدین بهرام شاهین تعریفی
۴۵	حرمت خطابه‌سی
۴۸	کتابین یازیلماسی سببی
۵۱	سوزون فضیلتی حاققیندا صحبت
۵۳	نظمین نثردن اوستونلوگو
۵۸	گنجینه تعریفی و کؤنول ایله تائیشلیق
۶۵	بیرینچی خلوت: کؤنول تربیه‌سی
۷۰	بیرینچی خلوتین ثمره‌سی
۷۳	ایکینچی خلوت: گنجه عشرتی
۷۷	ایکینچی خلوتین ثمره‌سی
۸۰	بیرینچی مقاله: آدامین یوکسکلیگی حاققیندا
۸۶	امیدسبز پادشاهین باغیشلاماسی
۸۸	ایکینچی مقاله: عدل و انصافی قوروماق
۹۱	نوشیروانلا وزیرین حکایتی
۹۴	اوچونجو مقاله: عالم حادثه نرینه دایر
۹۸	سلیمان پیغمبرله اکینچی نین حکایتی
۱۰۰	دۆردونجو مقاله: رعیتیه قابغی
۱۰۲	سلطان سنجر ایله قارینین داستانی

۱۰۴	بشپنجی مقاله: بشریتین ضعیفلیگی و قوجالیغین علامتلی
۱۰۸	کرپیچ کسه ن قوجانین حکایتی
۱۰۹	آلتینچی مقاله: وارلیغین اعتبارینا دایر
۱۱۲	ایت، اووچو و تۆلکۆنۆن داستانی
۱۱۶	پنددینچی مقاله: انسانین حیواندان اۆستۆنلۆگۆ باره ده
۱۱۹	فریدونلا آهونون حکایتی
۱۲۰	سککیزینچی مقاله: یارانیشا دایر
۱۲۵	باققال ایله تۆلکۆنۆن حکایتی
۱۲۵	دۆققوزونجو مقاله: دنیانی ترک ائتمیگه دایر
۱۲۹	توبه سینی سپندپوران زاهد
۱۳۱	اؤنونجو مقاله: سؤنوجو زمانین نشانلری
۱۳۵	عیسانین داستانی
۱۳۶	اؤن بیرینچی مقاله: دنیانین وفاسیزلیغینا دایر
۱۳۹	نظر صاحبی عابدین داستانی
۱۴۱	اؤن ایکینچی مقاله: تۆپراغین منزلینی وداع ائتمه گه دایر
۱۴۴	ایکی عالم دشمنین داستانی
۱۴۶	اؤن اؤچۆنچۆ مقاله: علامتلرین ترکیبیه دایر
۱۴۸	حاجی نین صوفی یه امانت تاپشیرماسی
۱۵۱	اؤن دۆردۆنچۆ مقاله: غفلتین مذمتی
۱۵۵	ظالم پادشاه ایله دۆز دانشان قوجانین حکایتی
۱۵۷	اؤن بشپنجی مقاله: پاخیللارین مذمتیه دایر
۱۶۰	گنج شاهزاده ایله قوجا دشمنین داستانی
۱۶۲	اؤن آلتینچی مقاله: زیرکلیگه دایر
۱۶۵	بارالی اوشاغین حکایتی
۱۶۶	اؤن پنددینچی مقاله: پرستش و تجرید حاققیندا
۱۷۰	پیر ایله مریدین داستانی
۱۷۱	اؤن سککیزینچی مقاله: ایکی اۆزلۆلرین افشاسی
۱۷۴	جشمشیدله یاجین آدامی نین داستانی
۱۷۷	اؤن دۆققوزونچۆ مقاله: آخرتین استقبالی
۱۸۱	هارون الرشید ایله ملکیین حکایتی
۱۸۳	ایگیزمینچی مقاله: عصرین آداملاری نین ناکسلیگینه دایر
۱۸۶	بلبل ایله قارتالین حکایتی
۱۸۷	کتابین سۆنۆ
۱۹۰	لغت معنی

مقدمه

سید ابوالفضل حسینی متخلص به حسرت در سال ۱۳۰۲ شمسی در روستای «قایش قورشاق» محل تولد شهریار به دنیا آمد و در روستای «شنگل آباد» بزرگ شد. پدرش امیر اصلاّن از افراد قابل احترام شهریار بود. وی در جایی خطاب به حسرت گوید:

سنین آتان بیر شوخ ظریف کیشی ایدی،

خلقی آییق سالماق اونون ایشی ایدی.

شوخلوقلاری آغیزلار کشمیش ایدی.

هامی اونو حسرت ایله یاد اندر،

عوزله ییب رحمت ایله یاد اندر.^۱

حسرت در سال ۱۳۶۶ دچار سگته قلبی شد و فوت کرد. او در علوم ادبی درجه‌ی دکترا کسب کرده بود. موضوع پایان‌نامه‌ی دکتریشی اختصاص به بازشناسی نخستین نمایشنامه‌های فارسی داشت که در آن فصلی با عنوان «درباره‌ی مؤلف واقعی نخستین نمایشنامه‌های فارسی» اثبات می‌کند که مؤلف اصلی «چهار تیاتر» منتشره در برلن، کلمی جز میرزا آقا تبریزی نبوده است. او پس از این کشف علمی مهم، متن چهار نمایشنامه از میرزا آقا را به ترکی ترجمه کرد و انتشار داد.^۲

یکی دیگر از آثار ارزنده‌ی وی، ترجمه‌ی منظوم ترکی از مخزن الاسرار نظامی گنجوی است که اینک برای اولین بار انتشار می‌یابد. متن ترجمه را از روی نسخه‌ی تایی خود مترجم که در سفرم به باکو در سال ۱۳۶۰ در اختیار نویسنده‌ی این سطور گذاشت، برای چاپ آماده کرده‌ام. پیش از ارائه‌ی متن، در این مقدمه‌ی کوتاه، نگاهی به ویژگی‌های ترجمه‌ی آن مرحوم می‌اندازیم. نخست باید تأکید کنم که دکتر ابوالفضل حسینی، با تسلط و تمرکز وافر بر معنا و مفهوم هر بیت در ترجمه از دوروش زیر بهره گرفته است:

^۱ محمدزاده صدیق، اندلدار. دکتر صدیق و شهریارشناسی. تهران، نکدرخت، ۱۳۸۸.

^۲ برای آگاهی بیشتر رک — تبریزی، میرزا آقا. رساله‌ی اخلاقیه، مقدمه و تصحیح: دکتر ح.م. صدیق، تهران، انتشارات نمایش، ۱۳۸۸.

۱. ترجمه‌ی لفظی: این روش در ترجمه‌ی ابیات با معنایی ساده و چینش بهنجار واژگان به کار گرفته شده است. در این روش کار شاعر در ترجمه‌ی ابیات آسان است و گاهی واژه‌ها را عیناً تکرار کرده و زنجیره‌ی دستوری بیت را چندان دگرگون نمی‌سازد. مانند نمونه‌ی زیر:

فاتحه‌ی فکرت و ختم سخن،
نام خدای است بر این ختم کن.

ختم انله‌ییدیر سوز ایلله فکرتی،
تاتری آدپلا بیتیره‌ک صحبتی.

مهره‌کش رشته‌ی یکتای عقل،
روشنی دیده‌ی بینای عقل.

رشته‌سینه عقلین اؤدور دُر دوزهن،
عقل گوزوندن بیر ایشیق تک سوزهن.

داغ نه ناصیه‌داران پاک،
تاج ده تخت‌نشینان خاک.

آلینا داغ قویموش او عابدلرین،
تاجلی اندیب شاهپن یترده یترین.

کز ازلش علم، چه دریاست این؟
تا ابدش ملک، چه صحراست این؟

بیر ازلی علم، نه دریادیر او؟
بیر ابدی ملک، نه صحرادیر او؟

ما همه فانی و بقا بس تو راست،
ملک تعالی و تقدس تو راست.